

Nr 254.

Godkänd av första kammaren den 2 juni 1927.
Godkänd av andra kammaren den 2 juni 1927.

Riksdagens skrivelse till Konungen, angående åstadkommande av lättnad i villkoren för eldbegängelse.

(Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 4.)
(Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 9.)

Till Konungen.

Inom riksdagen har framställning gjorts i syfte att övervägande måtte komma till stånd, huruvida icke sådan lättnad i villkoren för eldbegängelse kunde åvägabringas, att den avlidnes närmaste anhöriga eller de, som eljest stode den avlidne nära, skulle äga begära eldbegängelse, därest de kunde intyga, att den avlidne icke, såvitt de hade sig bekant, uttalat bestämd önskan om begravning utan eldbegängelse.

Till stöd för motionen har anförts, bland annat, följande.

Jämlikt 8 § mom. 1 lagen angående jordfästning den 25 maj 1894 enligt dess förändrade lydelse genom lagen den 5 november 1926 skall, om den avlidne efter uppnådd ålder av 18 år skriftligen förordnat om formen för begravning (d. v. s. med eller utan jordfästning i svenska kyrkans ordning), ett sådant förordnande lända till efterrättelse, men i annat fall formen för begravningen bestämmas av vissa den avlidnes efterlevande. Av en analogi med nämnda stadgande borde då följa, att avsedda personer jämväl borde berättigas, att, därest föreskrift av den avlidne ej givits angående sättet för hans jordfästning, bestämma om att eldbegängelse skall komma till användning.

Riksdagens vederbörande utskott har i den ordning, 46 § riksdagsordningen stadgar, inhämtat yttrande över motionen från justitiekanslersämbetet ävensom berett allmänna svenska prästföreningens centralstyrelse tillfälle att yttra sig över motionen.

Såväl gällande lag angående jordfästning som även nådiga kungörelsen angående villkor för eldbegängelse den 14 september 1917 (nr 659) med däri enligt nådiga kungörelsen den 5 november 1926 (nr 463) gjorda ändringar bygga på den principen, att den avlidnes önskan bör vara avgörande, såväl när det gäller formen för jordfästning, d. v. s. med eller utan sådan i svenska kyrkans

ordning, som ock i fråga om sättet för begravning, d. v. s. med eller utan eldbegängelse.

I fråga om villkoren för eldbegängelse stadgas i sistnämnda kungörelse, att den avlidne skall i livstiden hava förordnat om eldbegängelse eller därom uttalat bestämd önskan, varvid medlemskap i eldbegängelseförening anses innebära dylikt förordnande. Ett följdriktigt fullföljande av denna princip borde enligt riksdagens mening hava krävt även ett stadgande i eldbegängelseförordningen därom, att de efterlevande skulle vara ovillkorligen skyldiga ställa sig ett sådant förordnande till efterrättelse, men motionärerna hava ej framställt något yrkande på denna punkt.

Vad angår det förslag, som i motionen väckts, synes det riksdagen klart, att ett stadgande i av motionärerna avsedd riktning måste anses behöfligt och påkallat. Riksdagen kan icke heller finna annat än att ett tillmötesgående av motionärernas hemställen står i överensstämmelse med den ståndpunkt, vartill lagstiftningen på ett närstående område, som nämnt, anslutit sig. Den synpunkt, som ligger till grund för avsedda bestämmelser, kan ju knappast anses uti förevarande fall i önskvärd utsträckning tillgodosedd, om begravning med eldbegängelse medgives endast i de fall, då särskilt förordnande därom är givet av den avlidne. Dels giver — såsom i ett av de till vederbörande utskott avgivna yttrandena riktigt anmärkes — erfarenheten vid handen, att det är jämförelsevis sällan människor i livstiden ordna för sin begravning, dels kan det å andra sidan i regel förutsättas, att de efterlevandes framställning om det ena eller andra sättet för begravning står i överensstämmelse med den avlidnes egen önskan. Om därtill, som motionärerna tänkt sig, det skall åligga den avlidnes närmaste anhöriga eller dem, som eljest stodo den avlidne nära, att vid ansökan om tillstånd till eldbegängelse förete en på heder och samvete avgiven förklaring, att den avlidne icke, såvitt de hava sig bekant, i livstiden uttalat någon bestämd önskan om begravning utan eldbegängelse, torde tillräcklig garanti förefinnas, att den avlidnes vilja icke åsidosättes.

Under åberopande av vad sålunda anförts får riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t täcktes taga under överbägande, huruvida icke sådan lättnad i villkoren för eldbegängelse må kunna åvägbringas, att den avlidnes närmaste anhöriga eller de, som eljest stått den avlidne nära, äga begära eldbegängelse, därest de kunna intyga, att den avlidne icke, såvitt de hava sig bekant, uttalat bestämd önskan om begravning utan eldbegängelse.

Stockholm den 2 juni 1927.

Med undersätlig vördnad.